

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASELE IX-XII
SECȚIUNEA B – Lectura ca abilitate de viață
Etapă județeană/a sectoarelor municipiului București
2 martie 2019

Nivelul 4 – clasele a XI-a și a XII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de trei ore.

Citește cu atenție textul, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

Subiectul I

(35 de puncte)

ȘOTRON

de Julio Cortázar

— În fond, zise Gregorovius, Parisul e o imensă metaforă.

Lovi pipa, îndesă puțin tutunul. Maga [...] fredona. Era atât de obosită, că nici măcar nu se înfurie că nu înțelesese cuvintele acelea. Deoarece nu se repezi să întrebe după cum îi era obiceiul, Gregorovius hotărî să se explice. Maga asculta din depărtare, ajutată de întunericul din cameră [...]. Auzea frânturi, menționarea repetată a numelui lui Horacio, a descumpănirii lui Horacio, a hoinăreliei fără niciun rost a mai tuturor celor de la Club, a motivelor pentru a crede că toate acestea puteau căpăta vreun sens. La răstimpuri, câte o frază a lui Gregorovius prindea contur în beznă, verde sau albă, uneori era un Atlan, alteori un Estève, apoi un sunet oarecare se învârtea și se topea, creștea ca un Manessier, ca un Wilfredo Lam, ca un Piaubert, ca un Étienne, ca un Max Ernst. Era nostim, Gregorovius spunea: „...și cu toții stau și privesc căile fastuoase, ca să zic așa, și atunci...”, Maga vedea cum prinde viață din cuvinte un strălucitor Deyrolles, un Bissière, însă Gregorovius vorbea acum de inutilitatea unei ontologii empirice și pe neașteptate devenea un Friedländer, un gingaș Villon care străbătea penumbra și o făcea să vibreze, *ontologie empirică*, albăstrui precum fumul, trandafiri, *empirică*, un galben pal, o adâncitură unde pâlpâiau scânteii alburii.

— Rocamadour a adormit, spuse Maga [...]. Și eu ar trebui să dorm puțin.

— Horacio n-o să se întoarcă în noaptea asta, presupun.

— Habar n-am. Horacio e ca o pisică, poate că stă pe jos lângă ușă, dar se prea poate și să fi luat trenul spre Marsilia.

— Eu pot rămâne, zise Gregorovius. Culcă-te, o să am eu grijă de Rocamadour.

— Dar nu mi-e somn. Văd întruna prin aer tot felul de lucruri pe când vorbești. Ai spus: „Parisul e o imensă metaforă”; atunci am zărit ceva asemănător cu unul dintre semnele lui Sugai, cu mult roșu și negru.

— Eu mă gândeam la Horacio, zise Gregorovius. E curios cum s-a schimbat Horacio în lunile astea de când îl cunosc. Dumneata nu ți-ai dat seama, îmi închipui, fiind prea aproape și răspunzătoare de schimbarea asta.

— De ce o imensă metaforă?

— El hoinărește aiurea așa cum alții se lasă inițiați în orice mijloc de evadare, în voodoo sau [...] Pierre Boulez* sau mașinile de pictat ale lui Tinguely*. Presimte că în vreun colț din Paris, în vreo zi sau în vreo moarte sau în vreo întâlnire există o cheie; caută ca un nebun. Ia aminte că spun „ca un nebun”. Adică în realitate nu-i conștient că stă și caută cheia, nici că există o cheie. Îi ghicește aparențele, deghizările, de asta vorbesc de metaforă.

— De ce spui că Horacio s-a schimbat?

— Bună întrebare, Lucía*. Când l-am cunoscut pe Horacio, l-am categorisit drept intelectual amator, adică intelectual fără rigoare. Toți sunteți cam așa, pe-acolo pe la voi, nu? Prin Matto Grosso și alte locuri de genul ăsta.

— Matto Grosso e în Brazilia.

— Atunci în Paraná. Foarte inteligenți și ageri, la curent cu toate. Mult mai mult decât noi. Literatură italiană, de pildă, sau engleză. Și tot Secolul de Aur spaniol, și, bineînțeles, literele franțuzești știute ca pe apă. Horacio era așa, se vedea de la o poștă. Mi se pare grozav că într-un timp atât de scurt s-a schimbat astfel. Acum a devenit o brută în toată regula, e de-ajuns să te uiți la el. Mă rog, încă nu-i chiar o brută, dar face și el ce poate.

— Nu spune tâmpenii, bombăni Maga.

— Înțelege-mă, vreau să spun că stă și caută lumina neagră, cheia, și începe să-și dea seama că asemenea chestii nu se află prin biblioteci. În realitate, dumneata l-ai învățat asta și, dacă el a plecat, e fiindcă n-o să ți-o ierte niciodată.

— Horacio n-a plecat de asta.

— Și aici e o figură de stil. El nu știe de ce pleacă, iar dumneata, care ești motivul pentru care pleacă, n-ai cum s-o știi, doar dacă te hotărăști să mă crezi.

— Nu te cred, zise Maga, alunecând de pe fotoliu și culcându-se pe jos. Și, pe deasupra, nu înțeleg nimic. Și să n-o pomenești pe Pola. Nu vreau să vorbesc de Pola.

— Uită-te mai departe la formele ce prind contur în întuneric, zise amabil Gregorovius. Putem vorbi de alte lucruri, de bună seamă. Dumneata știai că indienii chirkin, în urma faptului că le-au tot cerut misionarilor foarfece, sunt în posesia unor colecții care, în raport cu numărul lor, fac din ei grupul uman cu cele mai multe foarfece? Am citit asta într-un articol al lui Alfred Métraux. Lumea-i plină de lucruri extraordinare.

— Dar de ce Parisul e o imensă metaforă?

— Pe vremea copilăriei mele, zise Gregorovius, [...] mă lăsa să mă joc într-un salon uriaș, plin de tapiserii și covoare, care l-ar fi încântat pe Malte Laurids Brigge. Unul dintre covoare reprezenta planul orașului Ofir, așa cum a ajuns în Occident prin mijlocirea legendei. Stând în genunchi, împingeam o minge galbenă cu nasul sau cu mâinile, urmărind cursul fluviului Shan-Ten, treceam dincolo de zidurile păzite de războinici negri înarmați cu lănci și, după nesfârșite primejdii, lovindu-mă cu capul de picioarele mesei de mahon așezate în mijlocul covorului, ajungeam în odăile reginei din Saba și adormeam ca o găză pe desenul unui tricliniu*. Într-adevăr, Parisul e o metaforă. Acum îmi dau seama că și dumneata te-ai trântit pe un covor. Ce reprezintă desenul lui? Ah, copilărie pierdută, atât de aproape! Am venit de douăzeci de ori în camera asta și nu-s în stare să-mi amintesc desenul covorului...

— E atât de murdar, că nu prea se mai distinge desenul, zise Maga. Mi se pare că reprezintă doi păuni sărutându-se cu ciocul. Totul e mai curând verde.

Rămaseră tăcuți, ascultând pașii cuiva care urca.

(traducere de Tudora Șandru-Mehedinți)

*Jean Tinguely – sculptor elvețian contemporan

* Pierre Boulez – compozitor și dirijor francez contemporan

* Maga se mai numește și Lucía.

* tricliniu – sală din clădirile romane

A. (5 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Horacio este comparat cu:

- a. o panteră;
- b. o pasăre;
- c. o pisică;
- d. o prepeliță.

2. Ofir este:
- numele unei localități;
  - numele unui personaj;
  - numele unei țări;
  - numele unei mărci de automobile.
3. Un oraș menționat în text este:
- Lucía.
  - Marsilia;
  - Mato Grosso;
  - Shan-Ten.
4. Unul dintre covoarele amintite de Gregorovius reprezintă:
- harta unui fluviu;
  - harta unei țări;
  - planul unui joc;
  - planul unui oraș.
5. Un mijloc de evadare menționat în text este:
- descifrarea desenelor din covor;
  - discuțiile cu prietenii;
  - mașinile de pictat ale lui Tinguely;
  - mișcarea în natură.

B. (5 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Gregorovius e intrigat de felul în care s-a schimbat Horacio.
- Gregorovius evocă un articol al lui Alfred Métraux.
- Gregorovius își amintește de copilărie.
- Gregorovius se oferă să aibă grijă de Rocamadour.
- Gregorovius și Maga aud pașii cuiva.
- Maga afirmă că Rocamadour a adormit.
- Maga alunecă de pe fotoliu.
- Maga aude frânturi din vorbele lui Gregorovius.
- Maga începe să fredoneze.
- Magăi i se pare că desenul din covor reprezintă doi păuni.

C. (15 puncte: 5 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

- Precizează o temă a dialogului din textul dat.
- Explică motivul pentru care Horacio a plecat.
- În text există următoarea secvență: „Maga [...] fredona. Era atât de obosită, că nici măcar nu se înfurie că nu înțelesese cuvintele acelea. Deoarece nu se repezi să întrebe după cum îi era obiceiul, Gregorovius hotărî să se explice. Maga asculta din depărtare, ajutată de întunericul din cameră [...]. Auzea frânturi, menționarea repetată a numelui lui Horacio, a descumpănirii lui Horacio, a hoinărelii fără niciun rost a mai tuturor celor de la Club, a motivelor pentru a crede că toate acestea puteau căpăta vreun sens. La răstimpuri, câte o frază a lui Gregorovius prindea contur în beznă.”

Prezintă, în cel mult 10 rânduri, relația dintre Gregorovius și Maga, așa cum reiese din secvența dată.

D. (10 puncte)

La o întâlnire a clubului de lectură din care faci parte, discutați despre diferitele semnificații ale fragmentului extras din *Șotron* de Julio Cortázar. Unul dintre colegii tăi întreabă: „Ce fel de om este Horacio?”.

Redactează un text, de cel mult 20 de rânduri, care să reprezinte răspunsul tău la această întrebare. În redactarea textului, vei avea în vedere formularea a două argumente care să-ți susțină punctul de vedere.

Subiectul al II-lea

(30 de puncte)

Imaginează-ți că ești Gregorovius. Redactează un text de maximum 30 de rânduri, care să reprezinte un ghid de călătorie pentru unul dintre prietenii tăi.

Vei avea în vedere următoarele repere:

- alegerea, ca destinație, a unuia dintre orașele precizate în textul dat;
- ilustrarea a trei aspecte practice care să evidențieze competențe sociale sau abilități de viață (de exemplu: mijloc de transport, oportunități de cazare, obiective turistice/culturale, monedă națională etc.);
- respectarea convențiilor specifice acestui tip de text.

Subiectul al III-lea

(35 de puncte)

Redactează un eseu de maximum 40 de rânduri, în care să evidențiezi modul de reflectare a propriei personalități în spațiul în care locuiești.